

Svar på skriftligt spørgsmål om att upphäva den temporära paragrafen 48 a som gäller social- och hälsovårdspersonal i lagen om smittsamma sjukdomar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 570/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Päivi Räsänen /kd:

Varför stryker regeringen inte omedelbart den temporära paragrafen 48 a i lagen om smittsamma sjukdomar då paragrafen inte har nödvändiga medicinska grunder?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I den temporära paragrafen 48 a i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs att producenter av social- och hälsovårdstjänster är skyldiga att säkerställa hälsan och säkerheten för klienter eller patienter för vilka sjukdomen covid-19 riskerar att få allvarliga konsekvenser när de anlitar social- och hälsovårdstjänster som är nödvändiga för dem. Syftet med regleringen är att skydda särskilt utsatta klienter och patienter inom social- och hälsovården som kan insjukna med dödlig utgång.

Enligt paragrafens första moment får personer som inte har skydd mot sjukdomen covid-19 till följd av vaccinering eller högst sex månader tidigare genomgången covid-19 endast anlitas av särskilda skäl för sådana uppgifter inom social- och hälsovården som innebär smittrisk till följd av närkontakt med klienter eller patienter som hör till ovan nämnda riskgrupper. I paragrafens andra moment föreskrivs om arbetsgivarens rätt att behandla hälsouppgifter som berör en arbetstagare eller en studerande som utför praktik och som gäller arbetstagarens eller den studerandes lämplighet för i paragrafens första moment avsedda uppgifter. I paragrafens tredje moment föreskrivs å ena sidan om arbetsgivarens och å andra sidan om arbetstagarens ställning i en situation där arbetstagaren på grund av att skydd till följd av vaccinering eller genomgången sjukdom saknas inte uppfyller de förutsättningar som anges i det första momentet. Paragrafen gör det möjligt att avbryta en arbetstagares lönebetalning i en situation där det inte finns särskilda skäl att anlita oskyddad personal, men det inte heller finns något annat arbete som lämpar sig för arbetstagaren eller arbetstagaren inte tar emot ett sådant arbete. Att avbryta lönebetalningen är dock en sista utväg och i första hand bör möjligheterna att erbjuda personen annat arbete utredas på bred front. Avsaknaden av skydd mot covid-19 utgör dock inte en grund för arbetsgivaren att säga upp arbetstagaren enligt 7 kap. 2 § i arbetsavtalslagen (55/2001).

Den temporära paragrafen 48 a i lagen om smittsamma sjukdomar gör det möjligt att anlita även annan personal än sådan som fått covid-19-vaccin eller genomgått sjukdomen i en situation där det inte finns personal som uppfyller kraven i paragrafens första moment – paragrafen gör det alltså inte möjligt att inskränka eller skära ner på tjänster ens i en sådan situation.

I 48 § i lagen om smittsamma sjukdomar som gäller tills vidare föreskrivs att anställda och studerande som deltar i praktik ska ha vaccinationsskydd även mot bland annat influensa. Institutet för hälsa och välfärd (THL) har också i sitt utlåtande av den 2 september 2022 (THL/3109/4.00.00/2022) förordat att covid-19-vaccin permanent ska inkluderas i de vaccin som krävs av yrkesutbildade personer som möter patienter efter att vaccinen har ett vanligt försäljningstillstånd.

Coronaministerarbetsgruppen har i oktober bestämt att inte föreslå någon fortsättning på paragraf 48 a om skydd mot sjukdomen covid-19 för klienter och patienter i social- och hälsovården, och paragrafen upphävs vid årsskiftet. Lagberedningen av Institutet för hälsa och välfärds förslag om att lägga till coronavaccinationer i 48 § i lagen om smittsamma sjukdomar pågår som en del av totalreformen av lagen om smittsamma sjukdomar. Ministerarbetsgruppens beslut har tillkännagivits den 27 oktober 2022.

Covid-19-vaccinerna skyddar fortfarande mot coronavirussjukdom och i synnerhet mot allvarliga former av sjukdomen. Vaccinets skyddseffekt mot allvarlig coronavirussjukdom förblir mycket god hos majoriteten av befolkningen åtminstone i sex månader. Enligt Institutet för hälsa och välfärd förebygger vaccinationen också virussmitta, även om effekten mot smitta gradvis minskar under några månader och inte helt förhindrar smitta.

Det är fortfarande aktuellt att skydda klienter och patienter för vilka sjukdomen covid-19 riskerar att få allvarliga konsekvenser mot covid-19. Även om covid-19-vaccinerna inte förhindrar alla covid-19-infektioner, kan de ändå förhindra en del av dem. För en klient eller patient inom social- och hälsovården för vilken sjukdomen covid-19 riskerar att få allvarliga konsekvenser kan ytterligare skydd mot allvarlig sjukdom som till och med är livshotande för individen vara av stor betydelse.

Helsingfors 21.11.2022

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru